

לית עלמא מתקיימא אלא ברזא. על כיסוי, סוד, וגילוי

(1) ספר במדבר פרק ד

(יז) וַיִּזְדַּבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר:

(יח) אֵל תִּכְרִיתוּ אֶת שִׁבְט מִשְׁפַּחַת הַקְּהֹתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם:

(יט) וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיו וְלֹא יָמָתוּ בְּגִשְׁתֶּם אֶת קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים אֶהֱרֹן וּבְנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ וְאֶל מִשְׁאוֹ:

(כ) וְלֹא יָבֹאוּ לְרֹאוֹת כְּבָלַע אֶת הַקֹּדֶשׁ וַיָּמָתוּ:

הכתב והקבלה על במדבר פרק ד פסוק כ

(כ) ולא יבאו לראות. כשהכהן מכסה את כלי הקדש כדי להקדים איש את חברו ולא ינהגו קלות ראש באופן שיתחייבו מיתה (הנ"ל):

כבלע. רש"י פ' לשון כסוי, שלא יבאו הכהנים לראות בעת שנותן הקודש וכליו אל הכסוי שהוא נבלע בתוכו. ורשב"ם פ' לשון סתירה כענין ודרך אורחתיך בלעו, וטעמו כשמתחילין לפרק את המשכן יתרחקו בני קהת בל יראו שם. אמנם ברבה איתא מהו כבלע א"ר לוי כבלע הזה שהוא נופל מן העין, פירשו כבלע כשיעור הרף עין (אויגענבליק) שהעור המכסה את העין יורד עליו ומכסה אותו וחוזר ונגלה מהרה, וזהו הרף עין, שנרפה העין מראיתו

(4) ילקוט שמעוני במדבר - פרק ד - המשך רמז תרצד

הגונב את הקסוה קנאין פוגעין בו, מאי קסוה א"ר יהודה כלי שרת וכן הוא אומר את קשות הנסך, והיכא רמיזא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ומתו. אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגלין להן את הפרכת וצראין להן את הכרובים שהן מעורין זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה. מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש [ואמר ר"י אמר רב] בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהן. אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שניא בבית אביה צנועה מבעלה.

(6) ספר שם משמואל פרשת במדבר - שנת תרע"ג

במשנה (סנהדרין פ"א ע"ב) הגונב את הקסוה, ובגמ' שאזהרת' משום ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו. הנה כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה פירש מה שכלי שרת נקרא קסוה שפירש"י (שמות כ"ה כ"ט) שקסוה הוא דבר שיש לו תוך בלשון ערבי, כי כלי שרת שיש לו תוך מקדש ושאיין לו תוך אינו מקדש. והנה האדם הוא כלי שרת כמ"ש הר' יונה, ע"כ עיקר הקדושה היא בפנימיותו ותוכו וכמ"ש במשכן תוכו רצוף אהבה כן הוא בפנימיות ישראל. והנה מי שתוכו מקולקל באהבות חיצוניות ואין תוכו כברו הרי הוא גונב את פנימיותו, היינו האהבה, ממה שראוי להיות וממשיכה לחיצוניות, הריהו גונב את הקסוה. ובכן בשבתות ובימים טובים שמתעוררת האהבה בלב ישראל צריך שמירה ביותר, שיקבע מחשבתו בחוזק באהבת ה' שלא ימשך ממנו לאהבה חיצונית, ומה גם שבת עת המנחה סעודה שלישית רעוא דרעוין מנהג ישראל להיות דבקים אז בשירות ותשבחות ביותר:

זוהר חלק ג דף קכז/ב

תניא, אמר רבי שמעון לחברייא, עד אימת ניתיב בקיימא דחד סמכא, כתיב (תהלים קיט קכו) עת לעשות ליהו"ה הפרו תורתך, יומין זעירין, ומארי דחובא דחיק, כרוזא קארי כל יומא, ומחצדי חקלא זעירין אינון, ואינהו בשולי (נ"א בשורי) כרמא, לא אשגחן ולא ידעין לאן אתר אזלין כמה דיאות: אתכנשו חברייא לבי אדרא, מלובשין שריין, סייפי ורומחי בידיכון, אזדרזו בתקוניכון, בעיטא, בחכמתא, בסוכלתנו, בדעתא, בחיזו, בדין, ברגלין, (נ"א בחילא דידין ורגלין), אמלכו עליכון למאן (ס"א למלכא) דברשותיה חיי ומותא, למגזר מלין דקשוט, מלין דקדישי עליונין צייטי להו, וחדאן למשמע להו, ולמדע להו:

יתיב רבי שמעון ובכה, ואמר ווי אי גלינא ווי אי לא גלינא, חברייא דהוו תמן אשתיקו, קם רבי אבא ואמר ליה, אי ניהא קמיה דמר לגלאה, הא כתיב (שם כה יד) סוד יהו"ה ליראיו, והא חברייא אלין דחלין דקודשא בריך הוא אינון, וכבר עאלו באדרא דבי משכנא, מנהון עאלו מנהון נפקו: תאנא, אתמנו חברייא קמיה דרבי שמעון, ואשתכחו, רבי אלעזר בריה, ורבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי בר יעקב, ורבי יצחק, ורבי חזקיה בר רב, ורבי חייא, ורבי יוסי, ורבי ייסא: ידין יהבו לרבי שמעון, ואצבען זקפו לעילא, ועאלו בחקלא ביני אילני, ויתבו, קם רבי שמעון וצלי צלותיה, יתיב בגווייהו, ואמר, כל חד ישוי ידוי בתוקפי, שוו ידיהו ונסיב לון, פתח ואמר, (דברים כו טו) ארוך האיש אשר יעשה פסל ומסכה מעשה ידי חרש ושם בסתר, וענו (ס"א כל העם) כלם ואמרו אמן: פתח רבי שמעון, ואמר, (תהלים קיט קכו) עת לעשות ליהו"ה, אמאי עת לעשות ליהו"ה, משום דהפרו תורתך, מאי הפרו תורתך, תורה דלעילא, דאיהי מתבטלא אי לא יתעביד בתקוניו (ס"א שמא) דא, ולעתיק יומין אתמר:

כתיב (דברים לג כט) אשריך ישראל מי כמוך, וכתיב (שמות טו יא) מי כמוך באלים יהו"ה: קרא לרבי אלעזר בריה, אותביה קמיה, ולרבי אבא מסטרא אחרא, ואמר אנן כללא דכולא, עד השתא אתתקנו קיימין, אשתיקו, שמעו קלא, וארכובתן דא לדא נקשן, מאי קלא, קלא דכנופיא עלאה דמתכנפי: חדי רבי שמעון ואמר, (חבקוק ג ב) יהו"ה שמעתי שמעך יראתי, (אמר) התם יאות הוה למהוי דחיל, אנן בחביבותא תליא מלתא, דכתיב (דברים ו ה) ואהבת את יהו"ה אלהיך, וכתיב (שם ז ח) מאהבת יהו"ה אתכם, וכתיב (מלאכי א ב) אהבתי אתכם וגו':

רבי שמעון פתח ואמר, (משלי יא יג) הולך רכיל מגלה סוד ונאמן רוח מכסה דבר, הולך רכיל, האי קרא קשיא, (כיון דאתמר רכיל אמאי הולך), איש רכיל מבעי ליה למימר, מאן הולך: אלא מאן דלא אתיישב ברוחיה, ולא הוי מהימנא, ההיא מלה דשמע אזיל בגווייה כחזרא במיא, עד דרמי ליה לבר, מאי טעמא, משום דלית רוחיה רוחא דקיומא, אבל מאן דרוחיה רוחא דקיומא, ביה כתיב ונאמן רוח מכסה דבר, ונאמן רוח, קיומא דרוחא (כמו (ישעיה כב כג) ותקעתיו יתד במקום נאמן), ברוחא (נ"א ברזא) תליא מלתא:

וכתיב (קהלת ה ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, ולית עלמא מתקיימא אלא ברזא, וכי אי במלי עלמא אצטריך רזא, במלין רזין דרזיית דעתיק יומין דלא אתמסרן אפילו למלאכין עלאין, על אחת כמה וכמה: